

POSUDEK OPONENTKY DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jméno: Jitka Kolářová
Název práce: Organizační rutiny alternativních médií
Oponentka: PhDr. Irena Reifová, Ph.D.

Diplomantka předkládá práci, která se definičně a posléze analyticky vztahuje k fenoménu tzv. alternativních médií. Inovátorsky přibližuje a komponuje zatím celkem vzácné odborné tituly k danému tématu a v empirické části zkoumá organizační (či dezorganizační) postupy při tvorbě konkrétní alternativní tištěné revue Anarchofeministické skupiny Přímá cesta.

Téma práce je brilantně stanovené: nezpracované, kreativní a také vtipné – zaměřuje se na pracovní rutiny či eventuální postupné tíhnutí ke vzniku neformálních struktur u médií, která mají ve vínku absenci rutin, spontaneitu, voluntarismus a popření hierarchií nesoucích dělbu moci. Alternativní média jsou představena jako prostor, kde je komunikací a sounáležitostí sám proces jejich vzniku a kde je realizace ideálů v průběhu tvorby obsahu stejně důležitá jako artikulace ideálů obsahem samotným. Autorka také v souvislosti s touto myšlenkou kongeniálně vyděluje tři základní oblasti zkoumání alternativních médií: ideologii, redakční politiku a redakční rutiny.

V teoretické části autorka dále zúročuje téma vynikající prací s literaturou, dovede se o ni opřít, aniž by ji otrocky tlumočila. Dovede také vybrat dobře padnoucí tituly ke všem klíčovým momentům textu: ke konceptu alternativních médií, organizačních rutin i ke kvalitativní metodologii. Zvláště je třeba ocenit heuristickou práci k tématu alternativních médií a objevení relativně nových titulů Attona či Downinga, Harcupova článku nebo studie Platonové a Deuze. Autorka však registruje i spíše roztroušené zmínky o alternativních médiích u Hartleyho, O'Sullivanova nebo Williamse, což svědčí o dlouhodobé a cílené pozornosti věnované tématu. Seznam literatury je pětistránkový a záviděníhodný, odkazy na literaturu i poznámkový aparát jsou bezchybné.

Také empirická část a její metodologický úvod svědčí o autorčině erudici. Na str. 59 se například jen letmo zmiňuje, že data zpracovala v programu Atlas-ti, což není nijak běžné. Při kombinaci 3 analyzovaných typů dat (pozorování, rozhovory, dokumenty) je vhodně zvolena argumentace konceptem triangulace Normana Denzina (str. 58), už proto, že autorka s vědomím významu pozicionality odhaluje své osobní kontakty se zkoumaným časopisem (str. 9). Epistemologická výhrada proti triangulaci je sice na místě (zmnožení metod nezajistí „větší“ pravdu, ale více jejích aspektů), současně se však autorce opravdu podařilo zachovat

odstup a plnou reflexi, viz například průběžně zkoumaná otázka, zda při tvorbě časopisu přece jen nesedimentuje autorita, moc či „kult osobnosti“ (str. 75 dole).

K práci mám jen jednu „tvrdou“ připomínku:

Autorka na str. 59 uvádí, že v Atlasu-ti vzniklo přes 200 nominálních kódů, s nimiž dále pracovala. Seznam kódů by mohl být v příloze, ideálně pak v textu, například formou diagramu znázorňujícím vztlínání definitivních pojmů. V příloze by mohly být také obrazové ukázky grafiky časopisu, ačkoli obsah samozřejmě není předmětem zájmu.

Krom toho mám dvě nezávazné otázky, které jsou mnohem spíše projevem zaujetí než kritiky:

Otázka 1)

Na str. 30-33 autorka hledá modely alternativní komunikace, které jsou na rozdíl od lineárního modelu spíše kruhové. Objevila se v průběhu práce idea zmínit také model komunikačního obvodu Stuarta Halla? Pokud byl zavržen, co k tomu autorku vedlo?

Otázka 2)

Teoretici alternativních médií i autorka sama vykládají jejich odpojenost od materiálního zabezpečení, rutin vymezené pracovní doby či chladné profesionality jako typické znaky alternativních médií, funkční součást jejich povahy. Respondent a respondentky autorčina výzkumu však o těchto jevech často mluví jako o komplikaci, potíži nebo zdroji zdržení. Kde je tedy můstek mezi teoriemi a konkrétními odpověďmi? Jinými slovy, co je tou centrální kategorií, která umožňuje vykládat reálné promluvy a v nich obsaženou rozmrzelost jako onu radost z dobrovolnosti?

Otázky položené na závěr však v žádném případě nenaznačují, že v práci něco zásadního schází. Jitka Kolářová naopak stanovené schéma svého výzkumu naplnila bezezbytku, a to velmi kvalitním, neotřelým, informativním i intelektuálním obsahem.

Doporučuji proto diplomovou práci Jitky Kolářové k obhajobě a navrhuji, aby byla klasifikována známkou **v ý b o r n ě**. Nadto doporučuji aby byla pro svůj nesporný odborný přínos ke zkoumání málo zmapovaného tématu navržena k udělení **pochvaly děkana za vynikající diplomovou práci**.

PhDr. Irena Reifová, Ph.D.

Alpe d'Huez, 27.1. 2007